

Plan Upravljanja Istraživačkim Podacima

Lovorka Čaja,
Sanja Jurković

veljača 2022.
149. kolokvij CZI-ja

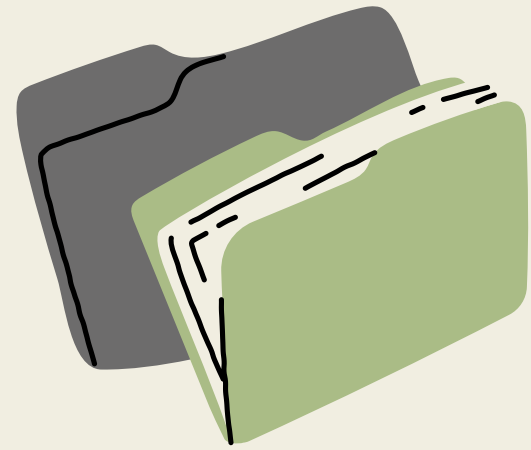

Što su istraživački podaci?

Je li to nešto za jesti?

kvantitativni i kvalitativni podaci prikupljeni,
zabilježeni ili generirani tijekom istraživanja

kvantitativni podaci

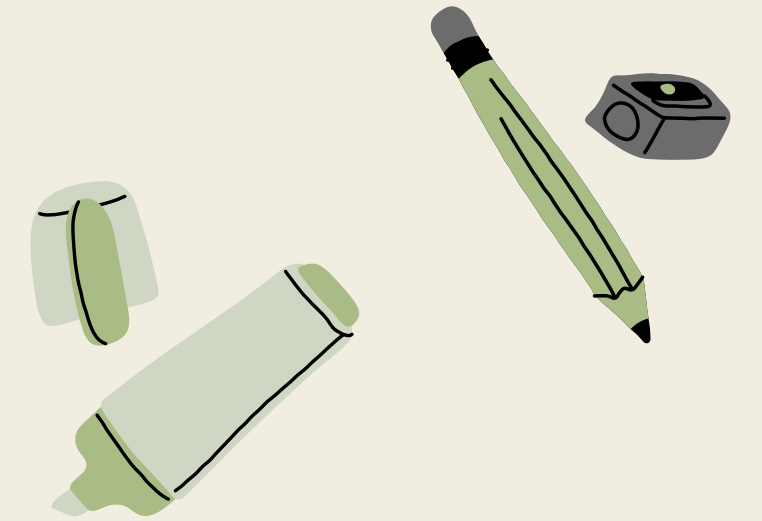
mogu se izbrojati i usporediti na brojčanoj skali

opisuju kvalitete i karakteristike

kvalitativni podaci

Prema razini obrađenosti:

- | **sirovi**, inicijalno prikupljeni podaci
- | podaci **pripremljeni** za analizu
- | objavljeni izlazni podaci kao **rezultat** provedene analize
- | verzija podataka pripremljena za **prezentaciju**

Upravljanje istraživačkim podacima

organizacija podataka, od njihova ulaska u istraživački ciklus/proces do širenja i arhiviranja vrijednih rezultata

planiranje

prikupljanje

obrada

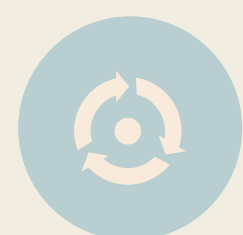
analiza

pohrana

razmjena

(ponovno) korištenje

01

priroda i oblik
podataka

02

opis podataka

03

dijeljenje
podataka

04

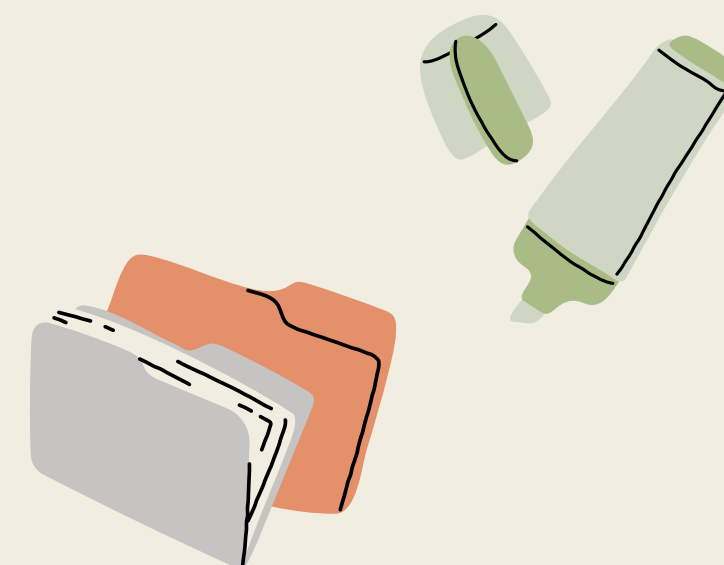
pohrana i
arhiviranje
podataka

osnovni aspekti razumijevanja podataka

Plan upravljanja istraživačkim podacima

službeni dokument istraživanja kojim se uklanja organizacijski nered u shemi upravljanja podacima

opisuje skup podataka i aktivnosti koje se planiraju i provode u sklopu istraživanja

odabir mjesta za pohranu podataka, pristup i korištenje, informacije o potrebnim alatima

Zašto?

povećanje utjecaja
znanstveno-istraživačkog rada

smanjenje troškova

ubrzavanje istraživačkog
procesa

Dodatno:

Podaci ostaju pohranjeni za buduća istraživanja i edukaciju.

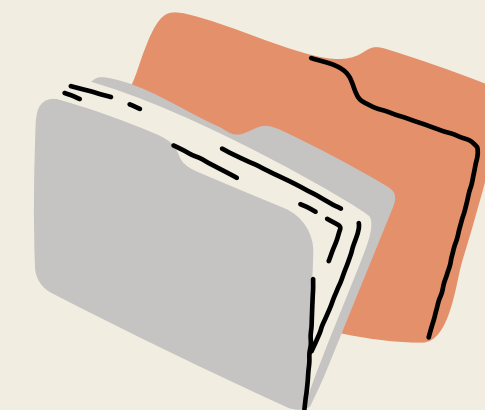
PUP pojednostavljuje izradu završnih izvještaja za financijere.

EK obvezuje na upravljanje podacima (od 2016.)

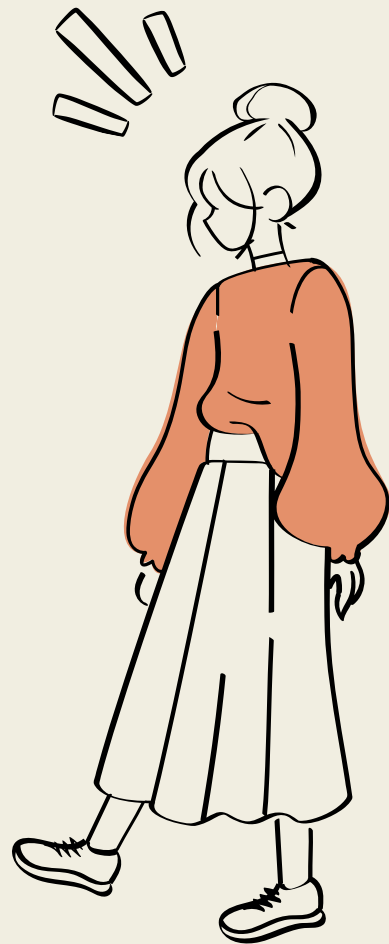
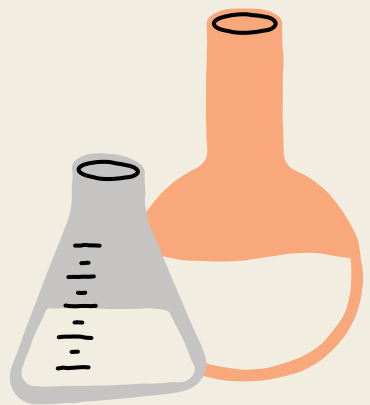

obveza pohrane i objave istraživačkih podataka nastalih u okviru projekata financiranih od strane EK u sklopu programa Obzor 2020

2017. godine obveza proširena na sva H2020 programska područja

EK obvezuje na upravljanje podacima

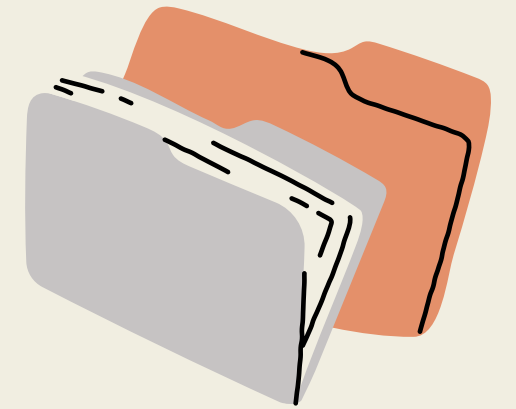
obveze:

izrada plana upravljanja istraživačkih podataka

pohrana podataka u odgovarajući repozitorij

omogućiti pristup i korištenje podataka

podijeliti informacije potrebne za ponovno korištenje podataka

Findable

Pronalazljivi

Accessible

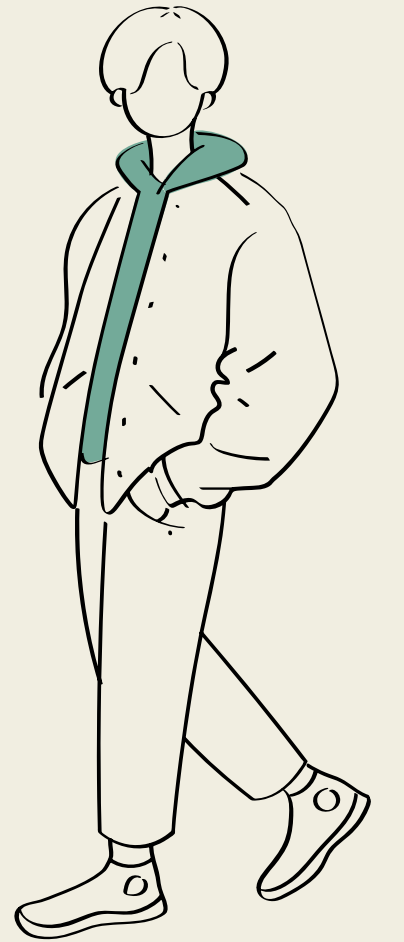
Dostupni

Interoperable

Interoperabilni

Reusable

Upotrebljivi

PUP olakšava usklađivanje podataka s [FAIR](#) načelima.

Hrvatska zaklada za znanost

Plan upravljanja istraživačkim podacima

21. prosinca
2021.

10. siječnja
2022.

15. ožujka
2022.

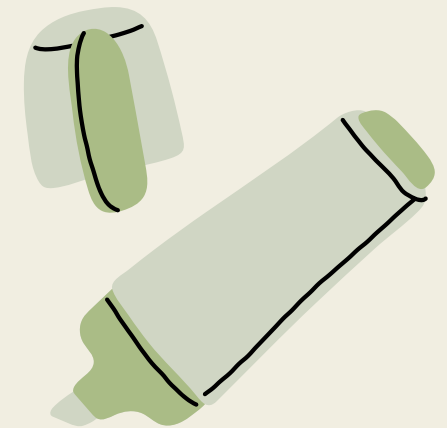
Odluka o uvođenju Plana upravljanja istraživačkim podacima

Izmjene koje nastaju tijekom istraživanja u PUP-u **nije potrebno** dostavljati HRZZ-u niti su obuhvaćene Zahtjevom za izmjene radnoga i financijskog plana.

PUP se tijekom 2022. godine neće vrednovati, već će biti povratna informacija Zakladi.

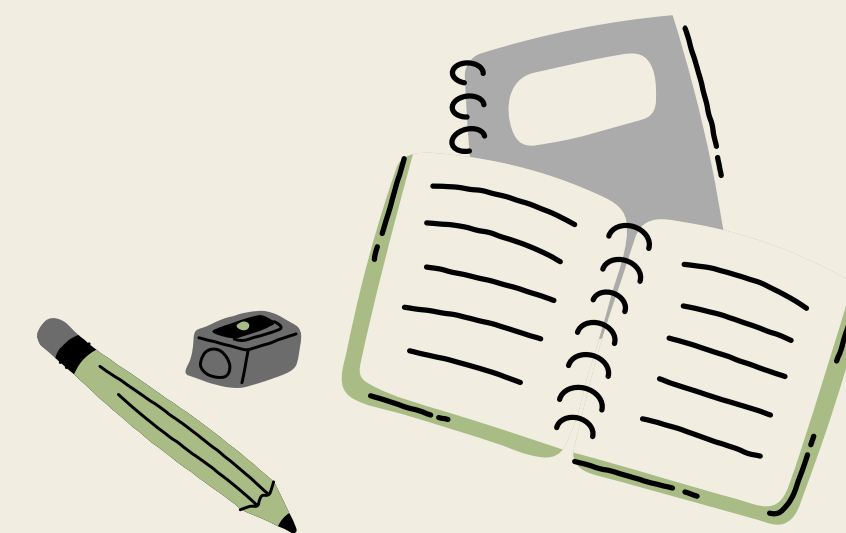

(preuzeto s <https://hrzz.hr/provedba/priprema-izvjesca/>)

Programi

- | Istraživački projekti (IP, IPS, IPCH)
- | Ustavni istraživački projekti (UIP)

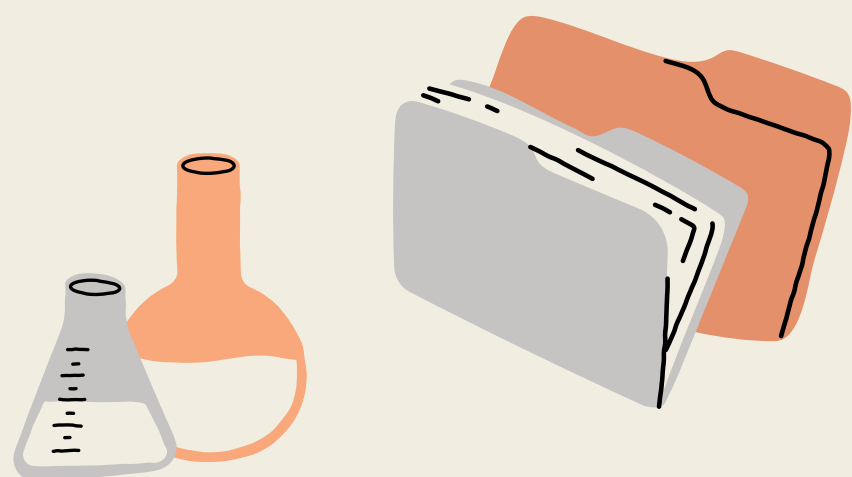

Šifre natječajnih rokova:

2019-04	2020-10
2020-02	2021-04
2020-01	2021-10

HRZZ i SRCE izradili su
**Obrazac Plana
upravljanja
istraživačkim
podacima.**

Sastoji se od 5 cjelina:

- | 01 Opće informacije
- | 02 Prikupljanje podataka i dokumentacija
- | 03 Pravna i sigurnosna pitanja
- | 04 Pohrana i čuvanje podataka
- | 05 Dijeljenje i ponovna uporaba podataka

Plan upravljanja istraživačkim podacima temelji se na načelima *FAIR*-a (**F**indable, **A**ccessible, **I**nteroperable i **R**eusable).

01 | Opće informacije

Ime i prezime predlagatelja	'ime i prezime' predlagatelja je 'ime i prezime' glavnog istraživača
Matična organizacija	
Naziv projekta	
Upravitelj podacima	upravitelj podacima ne mora biti različita osoba, ali mora biti odgovoran do kraja projekta ako je to moguće

02 | Prikupljanje podataka i dokumentacija (opis)

Koje ćete podatke prikupljati, obrađivati, stvarati ili se ponovno njima koristiti? (navedite **format**, **vrstu** i **opseg** podataka)

- | vrsta podataka
- | formati

Kako će se podaci prikupljati, obrađivati ili stvarati? (ukratko navedite **metodologiju** i procese osiguranja **kvalitete** te načine **organiziranja** podataka)

- | organizacija pohrane
- | imenovanje

Koju ćete **dokumentaciju** i **metapodatke** ustupiti osim podataka? (koje su informacije potrebne korisnicima kako bi mogli interpretirati podatke u budućnosti te koji će se **standardi** koristiti pri tumačenju podataka)

- | deskriptivni, strukturni, administrativni metapodaci
- | metapodatkovni standardi

03 | Pravna i sigurnosna pitanja

Jeste li ograničeni sporazumom o **povjerljivosti**?
Imate li potrebna **dopuštenja** za prikupljanje, obradu, čuvanje i dijeljenje podataka? Jesu li osobe čiji se podaci pohranjuju informirani o tome i jesu li dali **privolu**? Kojim ćete se metodama koristiti u svrhu **zaštite osjetljivih podataka**?

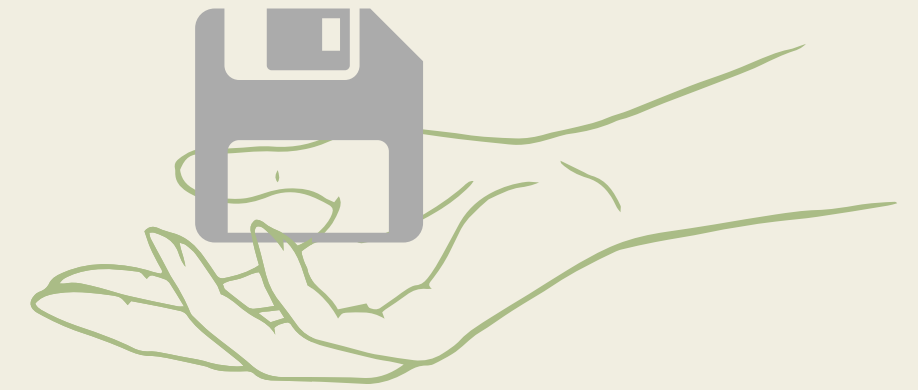
- | pri izvedbi ovog projekta neće se kršiti etička načela
- | anonimizacija, pseudominizacija (GDPR - posebne kategorije osobnih podataka)

Kako će se regulirati **pristup** podacima i njihova sigurnost? Koji su potencijalni **rizici** koje treba uzeti u obzir? Kako ćete osigurati **sigurnost pohrane** osjetljivih podataka?

Kako ćete upravljati zaštitom **autorskih prava** i **intelektualnog vlasništva**? Tko će biti **vlasnik** podataka? Koje će se **licencije** primjenjivati na podatke? Koja će se ograničenja primjenjivati na ponovnu uporabu osobnih podataka?

- | autorska prava
- | pravila HrZZ-a i institucijska pravila
- | Zakon o autorskom pravu i srodnim pravima
- | licencije ([Creative Commons](#))

04 | Pohrana i čuvanje podataka

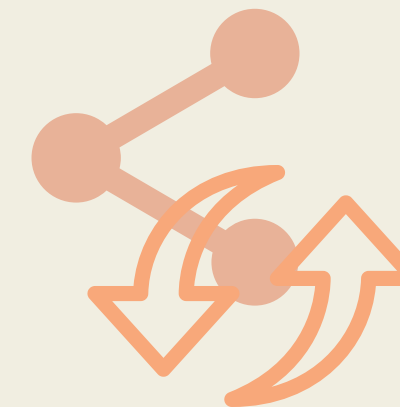

Kako će podaci biti **pohranjeni** i kako će biti napravljena **sigurnosna kopija** podataka (*backup*) tijekom istraživanja? Koji su kapaciteti čuvanja podataka kojim raspolazete? Kojim se **procedurama** koristite za sigurnosnu kopiju (*backup*)?

- | [MojOblak](#)
- | [Puh](#)

Koji je vaš **plan čuvanja** podataka? U kojim će se **formatima** čuvati?

05 | Dijeljenje i ponovna uporaba podataka

Kako i gdje će se podaci **dijeliti**? Na kojem **repozitoriju** planirate dijeliti podatke? Kako će **potencijalni korisnici** doznati za podatke?

- I [Dabar \(FULIR Data\)](#)
- I [CROSSDA](#) (društvene znanosti)
- I repozitorij opće namjene, pr. [Zenodo](#)

Ako postoje podaci koji se **ne smiju dijeliti** (prijavitelji vezani zakonskim, etičkim, autorskim pravila, povjerljivošću i sl.), pojasnite **razloge** ograničenja.

Potvrdite da ćete se koristiti digitalnim repozitorijem koji je u skladu s načelima **FAIR**-a.

- I [Dabar \(FULIR Data\)](#)
- I [CROSSDA](#) (društvene znanosti)
- I repozitorij opće namjene, pr. [Zenodo](#)

Potvrdite da ćete se koristiti digitalnim repozitorijem koji održava **neprofitna organizacija** ili objasnite zašto ne možete dijeliti podatke na digitalnom repozitoriju koji nije komercijalan.

Korisni alati za izradu PUP-a

argos

nastao kolaboracijom OpenAIRE-a i EUDAT CDI-a
sa svrhom olakšavanja izrade i provedbe Plana
upravljanja podacima

<https://argos.openaire.eu/splash/>

<https://go.irb.hr/DMPargos>

DMP ONLINE

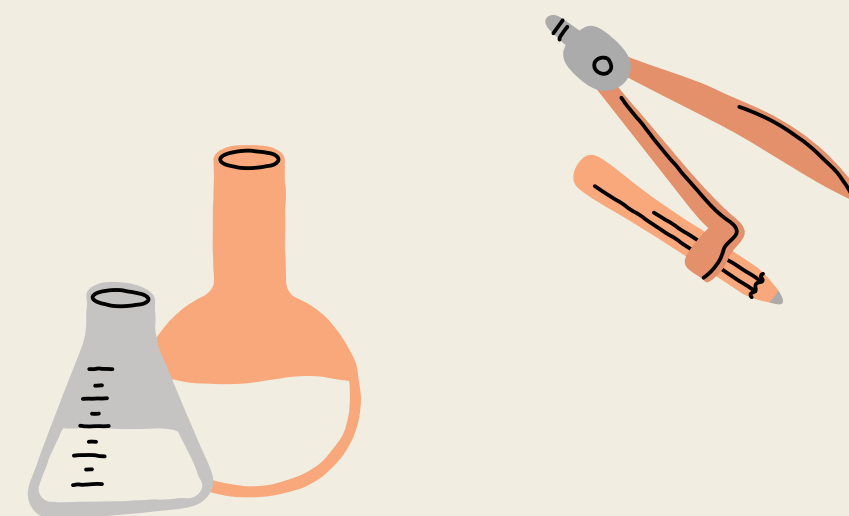
temeljen na bazi otvorenog koda DMPRoadmap, koju
su zajednički razvili Digital Curation Center (DCC) i
University of California Curation Center (UC3)

<https://dmponline.dcc.ac.uk/>

Za one koji žele znati više

| e-kolegij: Upravljanje istraživačkim podacima

| Istraživački podaci - što s njima? : priručnik o upravljanju istraživačkim podacima

Najava za zaposlenike IRB-a

Centar za znanstvene informacije
Instituta Ruđer Bošković

 data@irb.hr

| FULIR Data

objava istraživačkih podataka
u otvorenom pristupu

| Autorska prava i *Copyright*

Hvala na pažnji!

